

“M’agradaria ser un canalla”

L'actor nord-americà Harrison Ford, de seixanta-un anys, ens acostava la seua vida, que el va fer passar de fuster a heroi d'acció, la continuació de la saga d'Indiana Jones i la seua nova comèdia d'acció, 'Hollywood Cops'.

Encara seria possible, avui dia, que li concediren a un fuster una cita per fer una prova per a una producció de Hollywood, com va fer vostè l'any 1977 per al paper del cowboy de l'espai sideral, Han Solo, en *Star Wars*?

—No, vaig aconseguir cita per a la prova per ser el fuster del director.

—Hi ha la llegenda que diu que vostè va entrar en l'oficina de George Lucas per a rebaixar les portes i va tornar a sortir contractat com a Han Solo.

—Per a ser exactes, tampoc vaig haver de fer la prova. Em van preguntar si podia ajudar-los en el càsting. Em demanaren si podia llegir el paper d'un personatge amb la resta d'actors que es presentaven per al paper, sense ni esmentar que jo també hi tenia possibilitats. Al remat, va ser una qüestió de molta sort, però així és la vida.

—Durant el rodatge, tenia ja clar que amb *Star Wars* escriuria una part de la història del cinema?

—Suposava que la pel·lícula podia tenir èxit, perquè tenia un encant fabulós. El vell guerrer blanc, la princesa, el meu paper; al final, tant fa si es tracta d'una història dels germans Grimm o d'una aventura de ciència-ficció. Naturalment, no tenia ni idea de com de forts serien els efectes visuals. No els vaig veure fins que el film no estava enllestit.

—Durant el rodatge li van demanar que posara en joc el seu poder imaginatiu?

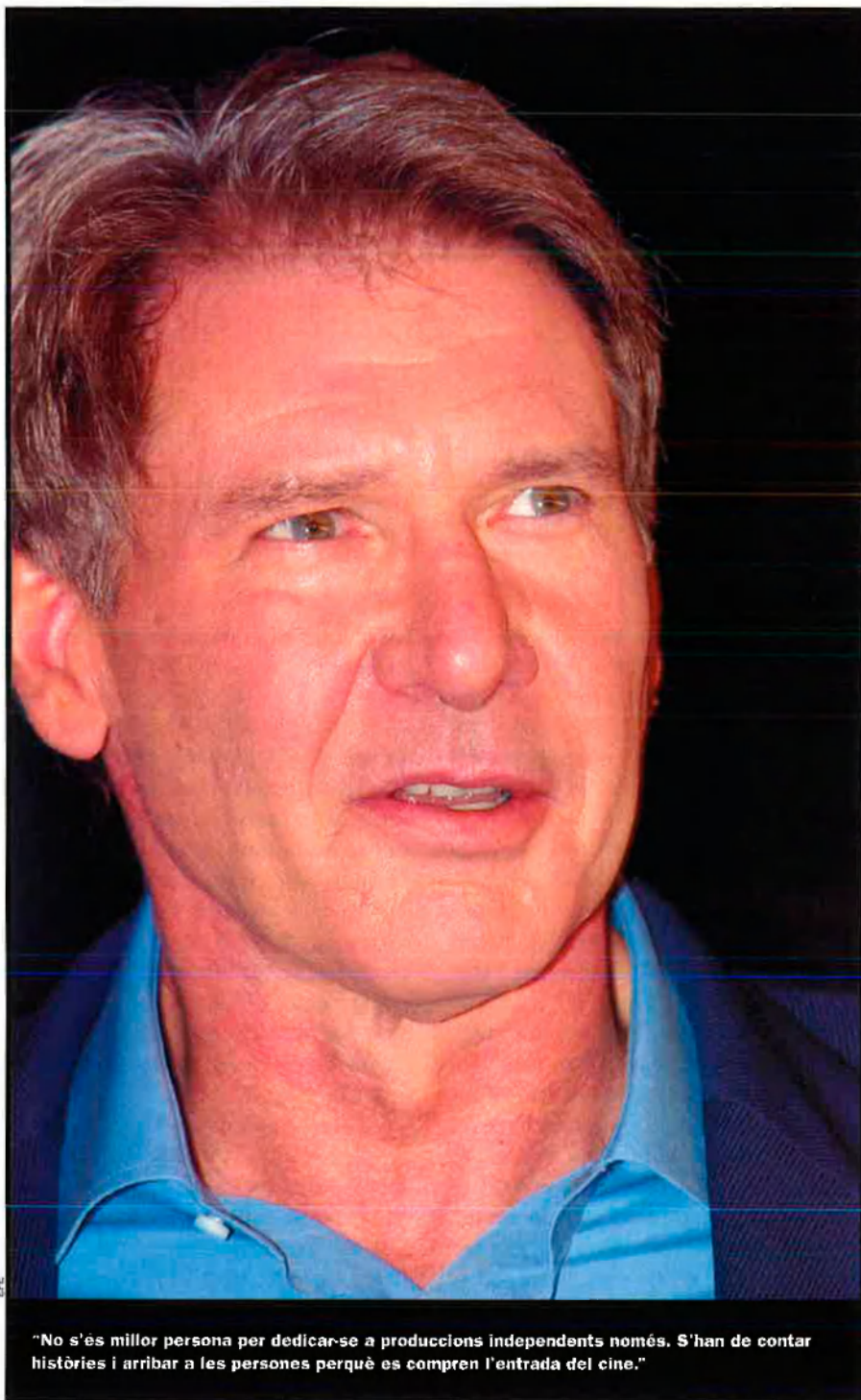
—Sempre és així. Quan algú se situa davant d'una pantalla blava sobre la qual projecten com el dolent et persegueix amb canons làser a la velocitat de la llum, no és molt diferent de quan seus en un cotxe amb la dona del teu cor i has de fer com si contemplares la dona o l'idíl·lic paisatge; quan, de fet, estàs mirant una càmera i veus focus i tècnics que s'estan tallant les unghes, furgant-se el nas o llegint el diari. Es tracta sempre de fantasia.

—L'entorn no l'afecta?

—Sí, és clar. Per això no sóc amic dels assaigs en estudis. He de saber quin efecte causa cada frase i cada gest en l'entorn determinat. L'espai altera l'efecte. Fins i tot aquesta conversa transcourria d'una manera diferent si, en lloc de seure en una habitació d'hotel, fórem en un gimnàs. Els espectadors volen trobar-se en una situació. D'això es tracta en les pel·lícules, d'empatia.

—Ha treballat amb directors com ara Lucas, Steven Spielberg o Francis Ford Coppola, que en els anys seixanta van trencar moltes convencions cinematogràfiques i van desafiar els estudis. Què queda, d'aquesta rebel·lió?

—Em desagrada bastant aquesta diferenciació entre “films indepen-

"No s'es millor persona per dedicar-se a produccions independents només. S'han de contar històries i arribar a les persones perquè es compren l'entrada del cine."

dents" i "films d'estudi". Tothom vol fer pel·lícules que arriben al públic. Ara com ara, quan un director té èxit amb una pel·lícula independent, a continuació filma la segona part d'*Una rubia muy legal*. No s'és millor persona per dedicar-se a produccions independents només. El que es pretén és contar històries a la gent i arribar a

les persones perquè es compren l'entrada del cine i quadren les inversions dels productors.

—*Hollywood Cops*, el seu darrer film, es burla de la indústria cinematogràfica.

—*Hollywood Cops* es burla de la vida. La pel·lícula mostra totes les possibles dificultats amb què pots topiar en la vida. El personatge que faig jo,

el veterà de la policia Joe Gavalan, té problemes econòmics, s'ha divorciat tres vegades, ha de passar pensions, els seus el persegueixen i la seua núvia abans estava amb un dels agents. Part de la gràcia consisteix a posar-li totes les pedres possibles en el camí i veure com se'n surt.

—El seu personatge no vol ni sentir parlar de la interpretació. Quan un jove policia li confessa que li agradaria ser actor, Gavalan li pregunta si és gai.

—És un bon acudit, però no compartesc aquest punt de vista. Es tracta només de dotar de vida la figura.

—En comparació amb el seu anterior treball de fuster, la interpretació és un ofici o és un art?

—En tots dos casos es tracta d'un ofici. Molt d'allò que representa l'art està relacionat amb capacitats artesanals. Un pintor ha de saber com mesclar els colors i un artista com Julian Schnabel sap exactament com enganxar els pedaços. En la creació cinematogràfica de vegades potser hi ha moments artístics, però són el resultat de l'esforç conjunt de molta gent. Considere el meu propi treball com a purament artesanal.

—Vostè és de les poques estrelles que no volen diàlegs massa llargs, sinó, al contrari, com més curts millor. Que li fan mandra?

—No, però he comprovat sovint que els guions s'han de desintoxicar. Quan els autors seuen davant de l'ordinador, sovint els passa com als compositors, que al teclat cauen en una embriaguesa creativa. Sent molt de respecte per un autor que domine tan bé la llengua que sàpiga trobar exactament el to adequat per a un personatge. Ara bé, moltes vegades és més econòmic deixar que el cos parli.

—L'economia com a criteri de qualitat?

—Necessàriament. En una pel·lícula s'ha de saber trobar el punt de seguida. Ha d'haver-hi un motiu veritablement bo per a cada escena, que consistesca només a impulsar la història. Per molt d'amor que tinga a la llengua, l'autor s'ha de subordinar a aquest motiu.

—L'estrella també?

—Sí, també. Quan l'estrella comença a ocupar més espai es corre el perill que el film no avança. Per això, no em considere tan important. Si els esdeveniments comencen a precipitar-se també hi ha, és clar, el perill que l'espectador no comprengui el comportament del meu personatge. Aleshores he de lluitar per ell. Però sempre estic disposat a fer concessions pel bé de tot el conjunt.

—Vostè ha fet de l'home corrent un home d'acció. S'explica així el seu èxit?

—Crec que no faig d'heroi, i ni de bon tros d'heroi d'acció. Faig d'un tipus del tot normal que es troba amb grans reptes i que els ha de superar tan bé com puga.

—En molts dels seus films fa d'americà que troba dificultats a l'estranger. És això una declaració política?

—Però jo tinc dificultats sempre arreu! Naturalment, que el personatge es moga en un terreny inhabitual, que no es trobe en el seu element, el fa més interessant. Com que no coneix les persones ni tampoc la seua cultura, fica constantment la pota i ensopega amb obstacles. Però no he fet mai una pel·lícula que fóra xenòfoba.

—Però l'estranger sovint apareix com a hostil. Es troba vostè a gust en el paper de l'americà que vetlla per l'ordre arreu del món.

—Molt a pler. No faig cap film que vulga mostrar que la cultura americana siga superior a la resta del món. A l'inrevés, un film com *La costa dels mosquitos*, en què faig d'un inventor americà a la selva verge, mostra més aviat com és de perillós intentar civilitzar una altra cultura; tot i fer-ho amb les millors intencions.

—En *Joc de patriotes* (1992), duta a la pantalla per Tom Clancy, hi ha una seqüència fantasmagòrica en la qual uns agents de la CIA observen en directe, en una imatge de satèl·lit, com les unitats especials dels EUA gasegen un camp de terroristes al nord d'Àfrica. Ho considera una representació de la moderna estratègia de guerra?

—Jack Ryan, el meu personatge en el film, es troba de primer desconcertat i després commogut, quan veu aquestes imatges abstractes de la

“No he fet mai una pel·lícula xenòfoba, ni faig cap film que vulga mostrar que la cultura americana siga superior a la resta del món”

mort d'altres persones, mentre al seu voltant esclata l'entusiasme. Per a mi era molt important mostrar que li repugna, des d'aquella distància, presenciar, com qui diu, un bany de sang clínicament net; tot i que és un home de la CIA convençut. Aquesta seqüència va posar furiosos Tom Clancy.

—Per què?

—Perquè ell mai no hauria atorgat al personatge aquesta complexitat emocional i moral. Si haguera estat per ell, Jack Ryan hauria cridat en aquell moment: “Ei, per fi ens hem fet amb aquests bastards!” La realitat és, però, molt més complexa, per a pro-

“Indiana Jones senzillament s'ha fet gran i ja no es comporta com feia el 1981, quan va aparèixer per primera vegada a la pantalla”

nunciar aquestes frases. La violència té un preu molt alt; també per al qui l'exerceix. Els traumes que pateixen molts soldats o policies que han matat mostren que aquesta experiència amb prou feines pot passar per algú sense deixar-hi rastre; llevat dels psicòpates.

—Li abelliria alguna vegada fer de canalla autèntic?

—Segur, però en les pel·lícules americanes el canalla no és mai el personatge principal, és només l'adversari de l'heroi i aquests papers no me'ls ofereixen a penes. Tot i que, naturalment, seria divertit, perquè l'escenificació com a canalla es pot acolorir com cal. Però com a heroi totalment normal no puc passar-me de la ratlla.

—L'any vinent filmarà amb Steven Spielberg la molt esperada quarta part d'*Indiana Jones*. Ha participat en el guió?

—Encara no. He posat en marxa el projecte i ara espere. Quan el llibre estiga acabat, el llegiré. I potser constataré que encara no ho està del tot.

—Farà concessions a l'edat?

—Com concessions? *Indiana Jones* senzillament s'ha fet gran i ja no es comporta com feia el 1981, quan va aparèixer per primera vegada a la pantalla. Això és tot.

—Es pot imaginar un dia fent de pare de l'heroi, com Sean Connery en la darrera aventura d'*Indiana Jones*?

—Naturalment. Connery és només dotze anys més gran que jo i va passar per mon pare. Tot és una qüestió d'interpretació. No tinc cap problema amb la meua edat.

—En *A la recerca de l'arca perduda*, la primera aventura d'*Indiana Jones*, diu: “No es tracta de l'edat, sinó del quilometratge.”

—No està malament la frase. El que importa és quan de temps es manté ferma la màquina. I la meua màquina es troba encara molt a punt.

Lars-Olav Beier

Martin Wolf

© Der Spiegel — EL TEMPS

Traducció: Àngels Giménez